

Пенсійне майбутнє: за і проти

Продовжуємо громадське обговорення проекту Закону про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи

ПРОФСПІЛКОВИЙ КОМІТЕТ НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ ТА ГІГІЄНИ

Обґрунтування неможливості підвищення пенсійного віку для жінок

1. Розуміючи можливу необхідність підняття пенсійного віку до європейських стандартів, на що посилається влада, необхідно в першу чергу забезпечити європейський рівень життя українських жінок: достойну заробітну плату, достойні побутові умови, належне житло і т.д., а вже потім порівнювати вік виходу на пенсію в Україні-Європі-Америці!

2. Жінки, які народили і виховали дітей, і мають стаж роботи від 20 р. і більше, – працювали подвійно: і дома, і на роботі, що виснажило організм. «Если каждая четвертая семья в стране вынужденно бездетна, а показатели национального усыновления при этом ежегодно падают, значит, здесь что-то не так» – з інтерв'ю Людмили Волинець, экс-заступника міністра Мінсім'ї, молоді і спорту газеті «Дзеркало тижня» (www.zn.ua) – з цього інтерв'ю видно різницю між жінками, які народжували і виховували дітей і тими, в яких дітей не було.

3. Психологічна травма, шок, оскільки налаштувавшись на вихід на пенсію за два-три роки, працювати потрібно ще вісім років, таким чином можна очікувати збільшення психічних захворювань серед жінок, що призведе до збільшення витрат на лікування, а отже бюджетні кошти не економіюються.

4. За народження дітей жінкам, які народжували до 2005 р., не виплачували великі одноразові грошові утримання, і тому вистарчили на них економію!

5. Українська жінка передпенсійного віку при середньостатистичній зарплаті в 1500 грн. і пенсії в 1000 грн. не врятує бюджет держави і Пенсійний фонд від банкрутства! Не там потрібно шукати кошти для їх поповнення!

6. Куди піде працювати українська молодь, якщо зараз безробіття серед молоді сягає:

* в світі "Упродовж двох років з початку світової кризи безробіття серед молодих осіб віком від 15 до 25 років зросло на сім відсотків. Число молодих, які не змогли працевлаштуватися, становить 22 відсотки від загального числа безробітних, і це утричі більше ніж число безробітних вище 25 років. Автори рапорту застерігають, що тривале безробіття серед молоді загрожує серйозними суспільними наслідками, серед яких так званий «синдром суспільного виключення», неможливість професійної адаптації молодих, антигромадська поведінка і зростання злочинності» – рапорт, підготовлений фахівцями Міжнародної організації праці (МОП) і Міжнародного інституту суспільних студій (МІСС) – дані з сайту федерації профспілок України (www.fpsu.org.ua);

* в Україні – «станом на 1 березня 2009 р. на обліку в службі зайнятості перебувало 924,9 тис. осіб. Статус безробітного мали 906,1 тис. осіб, з яких 657,2 тис. отримували допомогу по безробіттю. Із загальної чисельності незайнятих громадян 30 % складають молоді люди у віці до 35 років. Фактична кількість безробітних серед молоді майже втричі перевищує офіційні показники (www.niss.gov.ua).

7. Значить, українська сім'я, яка має дітей втрачатиме двічі: матері з подовженим віком виходу на пенсію і безробітні діти!

ЗВЕРНЕННЯ

Федерації профспілок України до Кабінету Міністрів України щодо урядового проекту пенсійної реформи

ШАНОВНІ ЧЛЕНИ УРЯДУ!

Внесення до Верховної Ради України законопроект № 7455 «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» викликало бурхливу негативну реакцію у суспільстві, масові колективні звернення, заяви, листи, телеграми.

Незважаючи на вимоги профспілок та доручення Уряду, Міністерство соціальної політики не змогло організувати належне громадське обговорення проекту пенсійної реформи, обмежившись інструктивними зустрічами переважно зі службовцями державних та комунальних установ.

Натомість Федерація профспілок України провела громадське обговорення в регіонах України за участю профспілкових, ветеранських, жіночих та інших організацій, представників трудових колективів. Учасники слухань дали різко негативну оцінку проекту, особливо пропозиціям щодо підвищення пенсійного віку жінкам, збільшення на 10 років нормативного стажу для призначення пенсій.

На основі думки учасників обговорення Федерація профспілок України, Спільний представницький орган профспілок 11 січня, а Всеукраїнські збори представників профспілкових організацій – 31 січня, висловили категоричне заперечення проти проекту як такого, що спрямований на зниження соціальних гарантій, обмеження законних прав мільйонів пенсіонерів, передусім – з найнижчими пенсіями.

Профспілки зажадали від Уряду відкликати законопроект з парламенту і доопрацювати разом із соціальними партнерами. Свою готовність до співпраці висловили і роботодавці під час обговорення проекту реформи Національною тристоронньою соціально-економічною радою.

Майже у всіх регіонах учасники вимагали негайних масових протестних акцій у м. Києві та областях. Федерація профспілок України, сподіваючись на врахування Урядом гостроти проблеми та суспільної думки, утрималась від прийняття такого рішення до парламентських слухань з цього питання.

Парламентські слухання «Стан проведення пенсійної реформи та шляхи її вдосконалення» пройшли 16 лютого цього року. Практично всі учасники слухання від профспілок, громадських організацій, політичних партій, за винятком представників Уряду та міжнародних фінансових організацій, підтримали позицію ФПУ, висловилися за неприйнятність у такому вигляді та відкликання з парламенту законопроект № 7455 «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» і його доопрацювання.

Зважаючи на повне несприйняття урядового проекту реформи суспільством, Федерація профспілок України закликає Кабінет Міністрів України з розумінням оцінити результати обговорення проекту та загострення протестних настроїв у суспільстві, відкликати проект Закону України № 7455 з Верховної Ради України та організувати підготовку збалансованої пенсійної реформи разом з професійними спілками та роботодавцями на основі Концепції подальшого проведення пенсійної реформи, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2009 р. № 1224-р.

У разі ігнорування Урядом думки переважної більшості українського суспільства Федерація профспілок України буде змушена розпочати масові акції протесту в усіх регіонах України на захист пенсійних прав громадян України.

17 лютого 2011 р.

Президія Федерації профспілок України

Ніна КАРПАЧОВА: «Пенсійну реформу не можна здійснювати за рахунок простих громадян»

Уповноважений Верховної Ради з прав людини Ніна Карпачова на парламентських слуханнях «Стан проведення пенсійної реформи та шляхи її вдосконалення» заявила, що люди очікують від реформи справедливості, поваги до їхнього трудового внеску, від якого має залежати розмір пенсії.

Кожен сподівається, що на зароблену пенсію можна буде жити, а не виживати, наголосила омбудсман. Про це йдеться у тисячах звернень, що надходять до Уповноваженого ВР з прав людини, кожне п'яте з яких – від родин пенсіонерів. Люди з відчаєм зазначають, що пенсії сьогодні не вистачає ні на харчування, ні на лікування, ні на оплату нових комунальних тарифів. Як свідчить моніторинг омбудсмана, за останнє десятиріччя бідність і злиденність у родинях людей похилого віку суттєво зросла. Пенсії майже 9 мільйонів пенсіонерів не перевищують нині 1000 гривень. При цьому розмір мінімальної пенсії базується на застарілому механізмі визначення прожиткового мінімуму. На недостатній рівень пенсійного забезпечення звертає увагу нашої країни і Комітет із соціальних прав Ради Європи.

Зростаюча прірва між бідними і багатими, соціальна несправедливість породили дискримінацію щодо більшої частини суспільства. Кожен п'ятий пенсіонер змушений нині працювати. Але й ці люди обурені несправедливим механізмом перерахунку заробленої важкою працею пенсії. Ще у 2009 році Уповноважений вносила відповідні подання главі уряду та міністру праці, але й досі питання не врегульовано на законодавчому рівні.

Багато людей у зверненнях скаржаться на те, що не можуть підтвердити свій страховий стаж для призначення пенсії. Держава фактично не гарантує належного контролю за атестацією робочих місць, збереженням документів про

стаж і заробіток при ліквідації підприємств. Навіть відповідальність за невиконання роботодавцями зобов'язань і сплати пенсійних страхових внесків також перекладено на людей. Військові пенсіонери у численних зверненнях обурюються зростанням диспропорцій у розмірах пенсій, призначених після 2008 року. Нам же пропонується поповнювати Пенсійний фонд за рахунок військових та більшість низькооплачуваних державних службовців.

На переконання Ніни Карпачової, розв'язанню саме цих гострих проблем має бути підпорядкована реформа. Щоб наповнити Пенсійний фонд, потрібна передусім реальна боротьба з корупцією та тіньовою економікою, в тому числі з заробітною платою «в конвертах». Необхідна реальна підтримка малого і середнього бізнесу, а не переслідування, як це сталося з учасником «податкового майдану» 36-річним Ігорем Гаркавенком, заарештованим за надуманим звинуваченням у пошкодженні комунального майна. Одним із найважливіших завдань, на думку омбудсмана, має бути динамічний розвиток сфери зайнятості. Серед сучасних викликів у цій сфері – брак високооплачуваних робочих місць, безробіття, особливо серед молоді (в Україні – 1 мільйон 800 тисяч безробітних), низька заробітна плата. На жаль, за такої ситуації Верховна Рада України не підтримала законопроект про введення мораторію на штрафні санкції стосовно громадян за несвоєчасну оплату комунальних послуг. Автори проекту Житлового кодексу пішли ще далі – можна буде виселити людину з її власної домівки, навіть якщо вона

заборгувала лише за місяць. Але тільки заборгованість із заробітної плати становить 1 мільярд 200 мільйонів гривень! Омбудсман нагадала, що за межами України працюють, формуючи пенсійні фонди інших країн, від 5 до 7 мільйонів українських трудових мігрантів. Під час неодноразових зустрічей з омбудсманом вони нарікали, що не можуть дочекатися від рідної держави створення умов для їхнього повернення додому. Йдеться, зокрема, про укладення з країнами перебування двосторонніх угод щодо врахування трудового стажу. Запропоновані урядом заходи з пенсійної реформи не містять відповідей на згадані виклики.

Ніна Карпачова вважає, що підвищення пенсійного віку в сучасних умовах – без кардинальних змін ситуації на ринку праці, в галузях охорони здоров'я та екологічної безпеки, без створення реальних умов для поєднання жінкою материнства та зайнятості – негативно позначиться на стані здоров'я та тривалості життя населення, погіршить і без того критичну демографічну ситуацію. Нам дорікають, що, мовляв, Європа вже зробила непопулярні кроки для підвищення пенсійного віку. Але ж у Європі середня тривалість життя на 15 років більша, ніж в Україні, і рівень життя набагато вищий за наш, зазначила омбудсман.

Підсумовуючи, Ніна Карпачова наголосила: пенсійна реформа не повинна здійснюватися за рахунок простих громадян. Вона має бути комплексною, зрозумілою для співвітчизників, базуватися на довірі й діалозі між владою та суспільством. При цьому слід безумовно дотримуватись конституційних вимог щодо недопущення звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод людини.